

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beredande av täckning för vissa vid Livregementet till häst förskingrade medel.

(1:a avd.)

I proposition nr 78 har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, föreslagit riksdagen medgiva, att till täckande av vissa genom fanjunkaren K. E. Gustafssons förskingringar uppkomna brister må disponeras ett belopp av högst 32,000 kronor av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Sedan vid Livregementets till häst livskvadron konstaterats vissa oegentligheter beträffande medel, varmed stabsadjutanten vid skvadronen, fanjunkaren K. E. Gustafsson haft befattning, har Gustafsson vid regementets krigsrätt ställts under åtal för förfalskning och förskingring ävensom för uppsåtlig förbrytelse i tjänsten för egen fördel, varjämte åklagaren, som i målet gjort gällande, att kronan vore ansvarig för de medel Gustafsson tillskansat sig genom sina brottsliga åtgärder, yrkat att denne måtte förpliktas härför till kronan utgiva skadestånd. Gustafsson har vidgått vad i målet lagts honom till last samt medgivit skadeståndsyrkandet. Krigsrätten har därefter i vederbörlig ordning begärt utlåtande angående Gustafssons sinnesbeskaffenhet vid tiden för de åtalade gärningarnas begående samt beträffande frågan, huruvida Gustafsson är i behov av vård å sinnessjukhus.

Uti en av arméförvaltningens civila departement jämte eget yttrande den 17 december 1938 överlämnad skrivelse har *sekundchefen för Livregementet till häst* — under framhållande, att särskilt det manskap som avgått ur tjänst vore i stort behov av sina sparbanksmedel — anhållit, att medel måtte ställas till förfogande för beredande av täckning av genom förskingringarna uppkomna medelsbrister. Dessa brister vore följande:

A. Förskottsmedel	1,710: 86
B. Skvadronskassor	235: 09
C. Indelta furirers postsparbanksmedel	4,700: 08
D. Fast anställt manskaps postsparbanksmedel	26,324: 43

Summa kronor 32,970: 46.

I fråga om postsparbanksmedlen grundar sig denna beräkning på av postsparbanken lämnade uppgifter, avseende ställningen den 31 december 1938 under förutsättning av de räntegottgörelser, som skulle uppkomma, därest insättningar behörigen ägt rum och obehöriga uttagningar icke förekommit.

Beträffande de ovannämnda posterna har en närmare utredning i ärendet överlämnats, av vilken, bland annat, framgår, att posten B. avser två kassor, den egentliga skvadronkassan och »rytkkassan», från vilka kassor Gustafsson tillgripit 139 kronor 58 öre respektive 95 kronor 51 öre, motsvarande så gott som kassornas hela tillgångar.

Arméförvaltningens civila departement har i sitt förenämnda yttrande anfört bland annat, att det varken beträffande under A. eller B. upptagna belopp hade visats, att någon ersättningsskyldighet skulle åvila kronan, men att kronan under alla omständigheter syntes vara ersättningsskyldig för de förskingrade postsparbanksmedlen. Med hänsyn till att fanjunkaren Gustafsson praktiskt taget saknade tillgångar för ersättandet av de förskingrade medlen och att nu ifrågavarande, manskapet tillhöriga medel löpte med ränta, hemställde departementet, att Kungl. Maj:t måtte medgiva att för utbetalning av beloppet, 31,024 kronor 51 öre, medel finge tagas i anspråk från det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslaget till oförutsedda utgifter.

Statskontoret har i utlåtande i ärendet anfört, bland annat, att billighetsskäl syntes tala för att kronan ersatte den på skvadronskassan fallande delen av det under B. upptagna beloppet. Vad anginge posterna C. och D., avseende förskingrade postsparbanksmedel, ansåge statskontoret i likhet med arméförvaltningens civila departement, att kronan borde ersätta desamma till såväl kapital som ränta. Såsom av handlingarna i ärendet framginge, hade emellertid ännu icke utretts i vad mån de förskingrade medlen kunde bli ersatta av Gustafsson eller annan befattningshavare, som kunde bli ådömd betalningsskyldighet. I avvaktan på att klarhet vunnit härutinnan syntes ersättningsbeloppen lämpligen böra av arméförvaltningen få utbetalas av under händer varande medel för att redovisas å förskottstitel. Sedan slutligt klarlagts, i vilken utsträckning utgifterna komme att stanna å statsverket, syntes erforderliga medel för täckande av oersatta förskott böra anvisas från anslaget till oförutsedda utgifter.

Departementschefen har inledningsvis meddelat, att Kungl. Maj:t i anledning av förevarande framställning genom särskilt beslut bemyndigat civila departementet att av lantförsvarets anslag till extra utgifter förskottsvis disponera högst 10,000 kronor för utbetalande, enligt av civila departementet meddelade föreskrifter, till ifrågavarande manskap av vad detsamma enligt gällande bestämmelser om insättning i postsparbanken av viss del av avlöningen kunnat uppbära, därest förskingringen ej ägt rum, med skyldighet dock för vederbörande att å kronan överlåta sitt anspråk mot Gustafsson eller annan ersättningsskyldig i förevarande avseende, samt att Kungl.

Maj:t förklarar sig vilja framdeles meddela beslut rörande ifrågavarande kostnaders slutliga gäldande.

Vidare har departementschefen i ärendet anfört följande:

Då Gustafssons egna tillgångar icke synas vara att räkna med och det ännu icke är klarlagt, huruvida eller i vilken omfattning andra befattningshavare kunna finnas ersättningsskyldiga, torde det vara nödvändigt att ställa medel till förfogande för beredande av täckning för vissa av de genom förskingringarna uppkomna bristerna. För mötande av det närmaste behovet av medel för utbetalande av manskapets tillgodohavanden har, som nämnts, redan beslutats en förskottsordning. Jag finner det dock icke lämpligt att — såsom statskontoret synes ifrågasätta — låta anstå med meddelande av slutligt besked rörande täckning av bristerna i deras helhet, intill dess full klarhet i nyssberörda avseenden föreligger. Jag anser mig därför böra föreslå, att riksdagens medgivande nu inhämtas till att för ändamålet anlita anslaget till oförutsedda utgifter. Jag förutsätter därvid, att i den mån någon del av den på detta sätt täckta bristen framdeles kommer att av skadeståndsskyldig person ersättas, de återburna medlen tillgodoföras nämnda anslag.

Vidkommande frågan i vilken utsträckning kronan bör täcka ifrågavarande brister delar jag statskontorets uppfattning, att billighetsskäl tala för att, utöver manskapets löneomedel, även den i posten B. ingående, från skvadronskassan förskingrade summan av 139 kronor 58 öre bör täckas. Sammanlagda beloppet skulle alltså uppgå till $(31,024:51 + 139:58 =)$ 31,164 kronor 9 öre. Då emellertid beräkningen av manskapets tillgodohavanden hänför sig till ställningen den 31 december 1938, torde det för ändamålet erforderliga beloppet böra sättas till högst 32,000 kronor.

Därest framställningen vinner riksdagens bifall, kommer lantförsvarets anslag till extra utgifter att från anslaget till oförutsedda utgifter beredas ersättning för vad som jämlikt Kungl. Maj:ts förenämnda beslut denna dag därifrån utbetalats för ifrågavarande ändamål.

Under hänvisning till vad departementschefen anfört, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må medgiva, att till täckande av vissa genom fanjunkaren K. E. Gustafssons förskingringar uppkomna brister må disponeras ett belopp av högst 32,000 kronor av förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Stockholm den 3 mars 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 55.
